

R O M A N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA nr.4206

DOSAR nr.6519/2/2008

Ședința publică de la 9 octombrie 2009

Președinte: Gabriela Bogasiu	- Judecător
Ioana Iacob	- Judecător
Simona Marcu	- Judecător
Anca Sterie	- Magistrat asistent

-.---.---.--

S-a luat în examinare recursul declarat de Nicolae Corina Viorica împotriva sentinței nr.519 din 10 februarie 2009 a Curții de Apel București– Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal, s-a prezentat recurenta-reclamantă Nicolau Corina Viorica personal și asistată de avocat Victor Ciorbea, lipsind intimata-pârâtă Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Procedura completă.

Magistratul asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că recursul este scutit de la plata taxei judiciare de timbru, conform dispozițiilor art.50 din Legea nr.10/2001, fiind declarat și motivat în termen legal.

Nemaifiind alte cereri de formulat sau excepții de invocat, Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă părții prezente cuvântul, în raport de recursul formulat.

Se solicită, în principal, admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată și obligarea Statului Român prin Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, la emiterea titlului de despăgubire pentru terenul în suprafață de 19.008 m.p., ce face obiectul Dispoziției nr. 475 din 23 mai 1995, emisă de primarul orașului Costești, județul Argeș.

În subsidiar, se solicită admiterea recursului, casarea hotărârii atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare, aceleiași instanțe.

Se arată că, astfel cum s-a susținut pe larg și în cadrul motivelor de recurs, problema de drept vizează limitele dreptului de control al Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor asupra Dispoziției Primarului.

Astfel, instanța de fond a încălcat dispozițiile art.129 alin.2-5 din Codul de procedură civilă, privind rolul activ al judecătorului, mai ales prin aceea că nu a solicitat dosarul cauzei și a procedat la judecarea litigiului pe baza unor supoziții sau aserțiuni care nu au nicio legătură cu situația de fapt.

Pe de altă parte, arată recurenta, potrivit adresei nr.5981/13 octombrie 2000 emisă chiar de către Primăria Costești, se precizează că pe terenul în suprafață de 19.008 mp, care nu se poate retroceda în natură, se află: clădirea liceului cu anexe, stadionul orașului, centrala termică, blocuri și case proprietate privată.

Prin urmare, este evident că documentul amintit, atâta vreme cât nu a fost contestat nici de către intimată, face dovada deplină a întrunirii condițiilor legale în materie.

În ceea ce privește susținerea instanței de fond, potrivit căreia „recurenta-reclamantă nu dovedește existența proprietății”, reprezentantul acesteia apreciază că aceasta este absurdă.

Recurenta a moștenit conform certificatelor de moștenitor depuse la dosarul cauzei, de la Iulian H.M. (tata) și Virginia Odobescu (sora tatălui), următoarele imobile cuprinse în sentința civilă nr.338/22 septembrie 1933 : teren intravilan (situat în orașul Costești-25.900 mp + 6.892 mp.); casa în suprafață de 337 mp și pătul în suprafață de 200 mp.

Concluzionează reprezentantul recurentului că, potrivit principiului consacrat de Normele Metodologice de aplicare a Legii nr.10/2001, Comisia Centrală nu are competența de a hotărî admiterea sau respingerea notificării.

Comisia Centrală va proceda la analizarea dosarelor în privința verificării legalității respingerii cererii de restituire în natură.

Prin urmare, dreptul de control al Comisiei Centrale, poate viza numai acest aspect, iar nu și acela al legalității Dispoziției emise de Primar, astfel cum s-a reținut de instanța de fond.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față:

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

- I. Circumstanțele cauzei
1. Cererea der chemare în judecată.

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII –a contencios administrativ și fiscal, reclamanta NICOLAU CORINA VIORICA a solicitat în contradictoriu cu COMISIA CENTRALĂ PENTRU STABILIREA DESPĂGUBIRILOR, obligarea acesteia la emiterea deciziei de acordare a despăgubirilor pentru terenul de 19.008 mp, ce a format obiectul Dispoziției nr.475/23 mai 2005, emisă de Primarul orașului Costești, județul Argeș și actualizarea valorii de 3.885.320,00 RON a terenului în discuție, constatată prin evaluare de expertul desemnat de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în data de 18 octombrie 2006.

În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că a solicitat, în temeiul Legii nr.10/2001, reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 19.008 mp

teren și pentru imobilul (pătul demolat) în suprafață de 200 mp, aflat pe același teren, din orașul Costești, str.Victoriei, depunând în acest sens, notificarea nr.1208 din 3 august 2001.

Urmare acestei notificări, s-a emis de către Comisia Locală de aplicare a Legii nr.10/2001, Dispoziția nr.475 din 23 mai 2005, prin care s-au acordat despăgubiri pentru terenul de 19.008 mp, cu înaintarea dosarului către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților – Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Reclamanta a mai arătat că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților – Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a desemnat un expert pentru efectuarea evaluării terenului de 19.008 mp, evaluare stabilită la suma de 3.885.320 RON, încetând ulterior demersurile pentru emiterea deciziei și procedând la returnarea dosarului.

Concluzionând, reclamanta a apreciat că măsura dispusă de pârâtă este abuzivă, aceasta neavând aribuții în a cerceta și a-și exprima punctul de vedere cu privire la motivele în baza cărora a fost emisă decizia de restituire de către primar, ci doar de a verifica legalitatea respingerii cererii de restituire în natură, conform dispozițiilor art.16 alin.4 din Titlul VII al Legii nr.247/2995.

2.Hotărârea primei instanțe. Prin sentința nr.519 din 10 februarie 2009, Curtea de Apel București a respins acțiunea formulată de reclamanta Nicolau Corina Viorica, ca neîntemeiată.

3.Motivele de fapt și de drept care au format convingerea primei instanțe.Pentru a hotărî astfel, instanța a apreciat că restituirea dosarului de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților – Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor apare ca fiind motivată, întrucât pârâta nu-și poate exercita dreptul de control al legalității Dispoziției nr.475/2005, astfel cum acesta este prevăzut în art.16 alin.4, Titlul VII din Legea nr.247/2005, atâta timp cât dosarul reclamantei este incomplet.

S-a mai reținut că reclamanta nu și-a dovedit dreptul de proprietate asupra terenului în discuție și nici nu a demonstrat preluarea lui abuzivă.

4.Recurul declarat de reclamanta Nicolau Corina Viorica.Împotriva sentinței pronunțate de către instanța de fond, a declarat recurs reclamanta Nicolau Corina Viorica, invocând dispozițiile art.304 pct.6-9 Cod procedură civilă, art.304(1) Cod procedură civilă, precum și art.20 alin.(1) – (3) din Legea nr.554/2004, formulând motivele expuse în continuare.

4.1. Instanța de fond a interpretat și aplicat greșit prevederile art.16 din Titlul VII al Legii nr.247/2005.

Recurenta arată că textul de lege indicat nu conferă intimatei dreptul de a exercita un control de legalitate al Dispoziției nr.475/2005 a Primăriei Costești, decât prin

prisma modalității de reconstituire a dreptului de proprietate, în natură sau în echivalent bănesc (despăgubiri).

Motivându-și sentința în sensul că dosarul înaintat Comisiei este incomplet, întrucât reclamanta nu și-a demonstrat dreptul de proprietate și nici modalitatea preluării imobilului de către stat, instanța de fond, afirmă recurenta, a conferit intimatei o competență pe care nu o are, legitimând abuzul de drept al acesteia.

4.2. Curtea de Apel a ignorat faptul că Dispoziția nr.475 a Primăriei Costești nu a fost contestată în instanță.

Primăria Costești, singura entitate investită de Legea nr.247/2005 cu recunoașterea dreptului său de proprietate, s-a pronunțat favorabil prin dispoziția menționată și și-a menținut soluția inițială și după prima restituire a dosarului reclamantei, dispusă prin referatul nr.5685/16 aprilie 2008. Ca atare, mai arată recurenta, nici pârâta și nici instanța de judecată nu puteau concluziona în sensul nelegalității dispoziției.

4.3. Dreptul la emiterea titlului de despăgubire a fost contestat pur formal.

În cuprinsul acestui motiv, recurenta susține că în dosarul său de la Comisie există toate documentele pe baza cărora Primăria Costești a emis dispoziția în discuție, inclusiv titlul autorilor săi, reprezentat de sentința civilă nr.338/22 septembrie 1933 a Tribunalului Județului Argeș.

Nesolicitând dosarul său de la Comisie, instanța a dat dovadă de lipsă de rol activ, cu consecința unei aprecieri greșite asupra situației de fapt. În susținerea acestui motiv, recurenta mai relevă situația ce rezultă din titlul de despăgubire nr.844/8 noiembrie 2006 pentru imobilul demolat, care s-a aflat pe terenul din cauza de față, insistând asupra identității situației juridice a acestora.

5. Apărările intimatei Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Prin întâmpinarea formulată la data de 25 iunie 2008, intimata Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Intimata a arătat că, în urma analizării dosarului de despăgubire nr.13462/CC, în conformitate cu art.16 din Legea nr.247/2005, ținând cont de actele depuse la dosar de către entitatea care a soluționat notificarea reclamantei, acte care descriau situația juridică a imobilului, s-a constatat faptul că la dosar nu s-au depus dovezi care să susțină ipoteza că terenul mai aparținea autorilor săi după data de 6 martie 1945.

II. Considerentele proprii instanței de recurs.

1. Soluția instanței de recurs.

Recursul este fondat pentru considerentele expuse în continuare.

2.Prin notificarea nr.1208/2004, recurenta-reclamantă a solicitat reconstituirea dreptului de proprietate asupra imobilelor din orașul Costești: pătul

de 200 mp și teren de 19.008 mp, foste proprietatea autorilor săi , (tatăl H.M.Nicolau și mătușa V.Odobescu) identificate prin sentința civilă nr.338/22 septembrie 1933 a Tribunalului Județului Argeș.

Litigiul de față privește numai suprafața de teren de 1.908 mp, pentru că, pentru construcția (pătul) de 200 mp, edificată pe acesta și demolată în prezent, s-a emis Decizia nr.844/8 noiembrie 2006, prin care, Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a acordat titlul de despăgubire în cuantum de 72.800 lei (RON).

Prin Dispoziția nr.475/23 februarie 2005, Primăria orașului Costești, entitatea investită cu soluționarea notificării conform art.1 alin.(2) și art.24 alin.(1) din Legea nr.10/2001, a respins cererea de resituire în natură a terenului în suprafață de 1,9 ha, situat în orașul Costești, str.Victoriei, nr.105, cu motivarea că cea mai mare parte este ocupat cu construcții autorizate, iar restul are destinația de utilitate publică (art.1 din decizie). Prin aceeași decizie (art.2), s-a stabilit calitatea recurentei de persoană îndreptățită la măsuri reparatorii prin echivalent, sub formă de titluri de valoare nominală folosite în procesul de privatizare.

După intrarea în vigoare a Legii nr.247/2005, dispoziția enunțată și documentația aferentă au fost înaintate intimatelor sub nr.4004/31 martie 2006, pentru stabilirea despăgubirilor, în condițiile Titlului VII din acest act normativ.

Relevante pentru dezlegarea prezentului recurs sunt dispozițiile art.16 alin.(1), (4-7) din Titlul VII al Legii nr.247/2005, care au următorul cuprins:

“(1) Deciziile/dispozițiile emise de entitățile investite cu soluționarea notificărilor, a cererilor de retrocedare sau, după caz, ordinele conducătorilor administrației publice centrale investite cu soluționarea notificărilor și în care s-au consemnat sume care urmează a se acorda ca despăgubire, însoțite, după caz, de situația juridică actuală a imobilului obiect al restituirii și întreaga documentație aferentă acestora, inclusiv orice înscrisuri care descriu imobilele construcții demolate, depuse de persoana îndreptățită și/sau regăsite în arhivele proprii, se predau pe bază de proces-verbal de predare-primire, Secretariatului Comisiei Centrale, pe județe, conform eșalonării stabilite de aceasta, dar nu mai târziu de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Pe baza situației juridice a imobilului pentru care s-a propus acordarea de despăgubiri, Secretariatul Comisiei Centrale procedează la analizarea dosarelor prevăzute la alin. (1) și (2) în privința verificării legalității respingerii cererii de restituire în natură.

(5) Secretariatul Comisiei Centrale va proceda la centralizarea dosarelor prevăzute la alin.(1) și (2), în care, în mod întemeiat, cererea de restituire în natură a fost respinsă, după care, acestea vor fi transmise evaluatorului sau societății de evaluatori desemnate, în vederea întocmirii raportului de evaluare.

(6) După primirea dosarului, evaluatorul sau societatea de evaluatori desemnată va efectua procedura de specialitate și va întocmi raportul de evaluare pe care îl va transmite Comisiei Centrale. Acest raport va conține cuantumul

despăgubirilor în limita cărora vor fi acordate titlurile de despăgubire.

(7) În baza raportului de evaluare, Comisia Centrală va proceda, fie la trimiterea dosarului spre reevaluare.”

5. În concluzie, Înalta Curte constată că criticile formulate de recurentă în cuprinsul primelor două motive de recurs (4.1 și 4.2) sunt fondate.

6. Deși, din punct de vedere procedural (art.312 alin.(1), raportat la art.304 pct.9 Cod procedură civilă, considerentele expuse în examinarea primelor două motive de recurs sunt suficiente pentru admiterea recursului de față și modificarea sentinței în sensul solicitat, Înalta Curte apreciază necesar a clarifica și aspectele de fapt și de drept puse în discuție prin cel de-al treilea motiv de recurs, care converg categoric către concluzia că intimata a acționat cu exces de putere, în sensul pe care art.2 alin.(1) din Legea nr.554/2004 îl conferă acestei sintagme.

7.Astfel, procedura administrativă reglementată de art.16 din Titlul VII al Legii nr.247/2005 a fost derulată de intimată până la momentul predării raportului de evaluare a imobilului de către societatea de evaluatori S.C. Pley Consulting S.R.L. la data de 18 octombrie 2006 (filele 20-47 dosar fond). Această evaluare nu a fost contestată sub nici un aspect de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, conform art.16 alin.(7) precitat, respectiv pct.16.13 din Normele Metodologice aprobate prin HG nr.1095/2005.

Cu toate acestea, intempestiv, în ședința Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din data de 29 mai 2007, s-a decis restituirea dosarului Primăriei orașului Costești (filele 71-72 dosar fond) pentru completarea dosarului cu „dovada deținerii imobilului de către autori...în perioada de referință a Legii nr.10/2001, precum și a preluării acestuia de către stat.”

Reanalizându-și Dispoziția nr.475/23 februarie 2005 și din perspectiva enunțată, Primăria orașului Costești a menținut-o, justificându-și pe larg poziția adoptată în referatul nr.5636/16 aprilie 2008 (filele 78-80 dosar fond). În esență, s-a explicat Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor că recurenta Nicolau Corina Viorica și-a justificat calitatea de persoană îndreptățită la despăgubiri pentru terenul de 19.008 mp situat în Costești, str.Victoriei, nr.105, prin două hotărâri judecătorești, sentința cvilă nr.338/22 septembrie 1933 și sentința civilă nr.554/21 mai 1963 ale Tribunalului Argeș și că, atât terenul, cât și pătulul de 200 mp existent pe acesta au fost preluate de stat fără titlu. De altfel, aceeași situație fusese atestată și anterior, prin adresa nr.2309/17 februarie 2005 a Prmăriei orașului Costești.

Aceasta a fost situația primei restituiri a Dispoziției nr.475/23 februarie 2005 a Primăriei orașului Costești.

8. În ședința Comisiei Centrale din data de 8 iulie 2008, reexaminându-se dosarul recurentei, se ajunge din nou la concluzia că este incomplet, de această dată indicându-se că există neclarități cu privire la vecinătățile terenului la

momentul 21 mai 1963, concluzia fiind că o parte a terenului „era deja în proprietatea statului, respectiv a unor persoane fizice...” (filele 84-90, dosar fond).

Așa fiind, intimata decide a doua restituire a dosarului reurenteii la Primăria orașului Costești.

În pofida demersurilor recurenteii din data de 5 septembrie 2008 (filele 92-94, dosar fond), autoritatea locală nu i-a mai comunicat stadiul dosarului său, ceea ce a determinat formularea cererii de chemare în judecată, la data de 28 octombrie 2008.

9. Din simplul fapt al prezentării cronologiei măsurilor dispuse de intimată, în total dezacord cu procedura legală administrativă, rezultă că susținerea recurenteii din cel de-al treilea motiv de recurs, vizând caracterul pur formal al contestării dreptului său la emiterea titlului de despăgubire, este pe deplin justificată.

Poziția adoptată de intimată este inexplicabilă și dintr-o altă perspectivă, corect sesizată de Primăria Costești în referatul nr.5636/2008 și însușită de recurentă. Prin aceeași dispoziție nr.475/23 februarie 2005, emisă în baza aceleiași sentințe nr.338/22 septembrie 1933 a Tribunalului Județului Argeș, s-a mai recunoscut și dreptul recurenteii la emiterea titlului de despăgubire pentru pătulul de 200 mp, în prezent demolat, care s-a aflat pe terenul în discuție la momentul preluării.

Deși cele două imobile, pătul și teren au aceeași situație juridică, același istoric, sunt vizate prin aceeași dispoziție, în privința primului, intimata nu a avut nicio obiecție, procedura administrativă fiind finalizată prin emiterea Deciziei nr.844/8 noiembrie 2006 de acordare a titlului de despăgubire în cuantum de 72.800 lei, conform raportului de evaluare.

10. Pentru toate aceste considerente, constatând că și termenul rezonabil impus de art.6 & 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale a fost depășit de autoritatea administrativă intimată, în condițiile în care, în materie civilă, acesta cuprinde și durata procedurilor administrative preliminare, atunci când posibilitatea sesizării unei jurisdicții este condiționată de parcurgerea unei asemenea proceduri, Înalta Curte va admite recursul.

În temeiul art.312 alin (1) – (3) Cod procedură civilă, raportat la art.304 pct.9 și 304 (1) Cod procedură civilă, se va modifica sentința, **în sensul admiterii acțiunii și obligării Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, de a emite decizia reprezentând titlul de despăgubire pentru terenul în suprafață de 19.008 mp, ce face obiectul Dispoziției nr.475 din 23 mai 2005 emisă de Primarul orașului Costești, județul Argeș.**

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul declarat de NICOLAU CORINA VIORICA împotriva sentinței nr.519 din 10 februarie 2009 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Modifică sentința atacată, în sensul că admite acțiunea formulată de reclamanta Nicolau Corina Viorica.

Obligă COMISIA CENTRALĂ PENTRU SABILIREA DESPĂGUBIRILOR să emită decizia reprezentând titlul de despăgubiri pentru terenul în suprafață de 19.008 mp, ce face obiectul Dispoziției nr.475 din 23 mai 2005, emisă de Primarul orașului Costești, județul Argeș.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 9 octombrie 2009.

JUDECĂTOR,
G.Bogasiu

JUDECĂTOR,
I.Iacob

JUDECĂTOR,
S.Marcu

MAGISTRAT ASISTENT,
A.Sterie

Red. S.M.

Tehnored. T.M.-6 ex.